

Віктор
МЕЛЬНИК

ДВІЙНИК
НЕВІДОМОГО
КОНТРАБАНДИСТА

 НК Богдан

УДК 82-312.4
ББК 84-44
М48

Серію “Український детектив” засновано 2009 року

Мельник В.

М48 Двійник невідомого контрабандиста. Повість —
Тернопіль: Богдан, 2009. — 160 с. —
(Серія “Український детектив”).

ISBN 978-966-10-0664-4

«Двійник невідомого контрабандиста» – перший твір із циклу детективних романів, у яких діє слідчий з особливо важливих справ прокуратури Олексій Гальчевський. У непростих умовах криміналізованої країни він спільно з оперативниками зі Служби безпеки розслідує загадковий факт контрабанди культурних та історичних цінностей. Динамічний сюжет із несподіваними поворотами постійно тримає у напрузі читача, який з розвитком сюжету дізнається про сучасні будні прокуратури — коли веселі, а коли й сумні.

УДК 82-312.4

ББК 84-44

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора та видавництва.*

ISBN 978-966-10-0951-5 (серія)

ISBN 978-966-10-0664-4

© Видавництво “Навчальна
книга – Богдан”, макет,
художнє оформлення, 2009
© Мельник В., 2009

ЛЕКЦІЯ ДЛЯ ПАЧКАРЯ

— Що, Васильовичу, вдома не сидиться? — черговий спершу заговорив через відсунуте плексигласове віконце, а потім вийшов до турнікета і першим подав руку високому чоловікові, який неспіхом, по-котячому ліниво заходив через відчинені навстіж двері. — Якби в мене була відпустка, я б до останнього дня сюди носа не потикав. Та ще й у вихідний день. І в таку духоту... Сонце не піднялось, а он як парить.

Чоловік потиснув простягнуту руку:

— Хіба ж я сам? Викликали. Ярослав Ярославович у себе?

— У себе.

— Сам?

— З якимось чоловіком. Схожий на есбеушника.

— Не з наших?

— Ні, наших я знаю. Приїжджай.

Неквапливо простуючи коридором до кабінету заступника начальника митниці, Олег Васильович Сироїжка знав напевно: щось сталося, бо так просто його не викликали б. Сироїжка вважали одним із найдосвідченіших інспекторів, який, попри позірну котячу

сонливість і лінивість, мав собачий нюх, якусь надприродну інтуїцію і шостим чуттям відчував потенційних порушників (любив їх називати по-старовинному — пачкарі). Тричі отримував пропозиції переїхати до Києва й працювати в аеропорту “Бориспіль” і тричі відмовлявся, віддаючи перевагу затишному Могилеву-Подільському перед сумнівними принадами мегаполіса. Тому був на особливому рахунку, і начальство берегло, хоча інших смикало безжально, затикаючи кожну дірку. З відпустки не відкликали жодного разу — давали відпочити. А от годину тому його розбудив дзвінком особисто перший заступник. Вибачився, що потривожив, і попросив негайно зайти. Отже, щось екстраординарне.

Ярослав Ярославович вийшов із-за столу, потиснув руку відразу обома — знак підкреслено доброго ставлення.

— Васильовичу, ще раз вибачай, що перебиваємо відпочинок, але сьогодні тобі треба трішки попрацювати. Хоч би півзміни. Потім віддамо цей день, — і, майже без паузи змінюючи тон, вказав рукою на гостя, — Ігор Ілліч з обласного управління СБУ, він введе тебе в курс. Часу на розбалакування нема, знайомтесь — і до роботи.

— За нашою інформацією, сьогодні на Молдову має йти машина зі старожитностями, — Ігор Ілліч явно економив час, тому говорив скупко. — Її треба затримати. Не виключено, це потужний канал контрабанди. Інформація дуже гаряча, надійшла вчора ввечері. Ми знаємо тільки, що це буде вантажний мікроавтобус “Мерседес”. Але будьте готові, що в нього виявляться

в порядку всі необхідні документи, оформлено всі дозволи.

— Ну, якщо є надійна інформація, то його може затримати будь-яка зміна. Аби бажання, — Сироїжко не те щоб заперечував — уголос думав.

— Васильовичу, без вас цього разу не обійтись, — посмішка з обличчя Ярослава Ярославовича щезла, голос посталенів. — Не виключено, що серед наших співробітників може бути хтось зв'язаний з контрабандистами і він їх вчасно попередить. Чомусь же вони обрали саме Могилів... Потрібна людина, якій ми довіряємо на всі сто двадцять. Так що про це знаємо тільки ми втрьох. Про те, що будете працювати ви, скажу начальникові зміни лише після того, як на оглядовий майданчик поставлять перший вантажний “Мерс”.

— Якби знав, то хоч форму захопив би...

— Попроцюєте сьогодні без форми. Цей гріх я візьму на свою душу, — Ярослав Ярославович усміхнувся. — Он Ігор Ілліч, мабуть, вдягає її взагалі раз на рік — на день Служби.

Ігор Ілліч на спробу розрядити напруження не відреагував і відразу перевів розмову в ділове русло:

— Про наближення підозрілого мікроавтобуса нас попередять. Так що будьте напоготові. Щоб ми вас не шукали.

Таким тоном він міг би звертатися хіба що до своїх підлеглих, але Сироїжко пропустив зверхні інтонації повз вуха.

— Я буду у чергового. Якщо кудись вийду, скажу Стьопі, де мене знайти.

* * *

Сироїжка покликали до Ярослава Ярославовича перед полуднем. У коридорі він зустрівся з терміново викликаним начальником зміни, який лише запитально глянув на відпускника і привітався кивком голови, на хвилику спинившись перед дверима, щоб витерти носовичком обличчя, рясно всіяне крапельками поту. Надворі парило не гірше, ніж в сауні.

Ігор Ілліч, здається, за весь час не змінив ні місця, ні навіть пози. Єдина зміна: перед ним з'явилися чашка чаю і блюдечко з печивом. Голос заступника був підкреслено офіційним:

— Значить, так. Сьогоднішня зміна працюватиме в посиленому варіанті. До вечора з вами буде Сироїжка. Ось накази про відкликання з відпустки і про включення до складу вашої зміни. “У зв’язку з оперативною необхідністю”, — Ярослав Ярославович скопив очі на документ. — Не гайте часу і беріться до роботи. Олегу Васильовичу, зараз на оглядовий майданчик стане білий вантажний “Мерседес” із житомирськими номерами, — заступник простяг аркушик із цифрами. — Починайте з нього. Якщо немає запитань, можете йти.

Коли двері зачинилися, Ігор Ілліч перевів погляд на господаря кабінету:

— Цей начальник зміни не може скинути інформацію і попередити кого треба?

— Не повинен, поки що за ним такого не водилося. Та будьте спокійні, тепер Олег його від себе не відпустить ні на крок, аж поки машина не стане під митний огляд. А після того хай хоч сто разів попереджує, —

Ярослав Ярославович спробував усміхнутись, але — замість усмішки у відповідь — отримав нове питання:

— А що коли з документами і товаром повний ажур? І ні до чого не вдасться придертись?

— Тоді затримаємо, щоб з'ясувати походження товару. Хоча... не думаю, що до цього дійде. У Сироїжка не тільки професійна інтуїція. Він майстер несподіваних ходів.

* * *

Водій білого бусика, опецькуватий чоловік з округлим животиком, чекав митників під навісом. У лівій руці тримав пухку папку з документами, правою легенько масував груди зліва. Задуху він переносив важко — на лисині блищали крапельки поту, під пахвами на безрукавці розпливлися великі темні плями.

— Доброго дня. — Відрекомендувавшись, Сироїжка почав розмову з психологічної розвідки. — Що, серце тисне?

— Та є трохи. Спека дістає...

— То що ж ви з таким серцем у дорогу вибралися? Перечекали б.

— Зранку не думав, що настільки розкочегарить. Нічого. Переїду кордон, а тоді в Атаках спинюю і відпочину.

— Там треба пройти ще молдовську митницю...

— Після вас молдовани вже не перевіряють. Не перший раз їду, — не виказуючи жодних ознак хвилювання, він розкрив папку і подав інспекторові, — тут всі документи, навіть більше, ніж треба.

— Отже, Петренко Олег Петрович. О, ми з вами тезки, — і Сироїжко заглибився в папери.

“Мерседес” віз українські сувеніри, точніше, як зазначалося чорним по білому в паперах, “сучасні імітації керамічних археологічних предметів із трипільських поселень”. В окремому пакеті — договір із молдовською фірмою-покупцем, ліцензія, накладні, дозволи Міністерства культури на вивезення за кордон — все як належить... Кожний предмет супроводжували по три пронумеровані високоякісні кольорові світлини із зображеннями в основних проєкціях, завірені підписом чиновника з міністерства та печаткою. Сироїжкові було ясно: до документів не прискіпатись, тому максимум уваги треба приділити товару.

У бусикові, який уже оглядали два інспектори, стояли в кілька рядів коробки з сувенірами. На картоні — акуратно виведені червоним маркером номери, щоб полегшити пошуки потрібного сувеніра.

— Що ж, Олегу Петровичу, почнемо хоч би з цього глечика. — Сироїжко взяв першу трійцю світлин. — Номер один. “Біконічна керамічна посудина”.

Петренко, мимохідь зиркнувши на годинник, відірвав від коробки стрічку скотчу, що притримувала кришку, і дістав помережену великими тріщинами орнаментовану посудину. Схоже, колись її розбили, а потім акуратно зібрали і склеїли з різновеликих фрагментів, до того ж деякі загубили, тому в стінках зяяли діри. Сироїжко уважно зіставив малюнки тріщин на світлинах та на посудині. Жодних сумнівів: це був той самий предмет. Другий, третій, десятий — те ж саме.

— Написано, що речі сучасні, але ж по них видно, що старовинні, — митник крутив у руках неоковирну миску з надламаним краєм.

— Річ справді сучасна, але умисне зістарена, щоб виглядала як старовинна. Для цього існують спеціальні реставраційні технології, — Петренко до запитання був готовий. Він нахилився до водійського сидіння, взяв іншу папку й усміхнувся. — Я на всяк випадок захопив усі документи, що стосуються виготовлення сувенірів. Ось мій договір із кооперативом “Кераміст”, ось перелік виготовлених сувенірів — до речі, я везу не всі, частина залишилась на другий раз. А ось тут повністю описано технологію штучного зістарювання, можете почитати. Кераміку розбивають або розламують на черепки, обробляють хімікатами, потім склеюють. І на око від справжньої відрізнити не зможете, — він прихилився спиною до дверцят, приплющив повіки і втомлено поклав правицю на лівий бік грудей. Але обличчям ковзнула ледь вловна тінь торжества: митники не мали чим заперечити.

— Васильовичу, куриво маєш?

Заглибившись у роботу, Сироїжко не помітив, як підійшов офіцер-прикордонник, знічев’я клацаючи запальничкою.

— Півгодини, як послав бійця в магазин — і десь пропав. Клянусь, заробить у мене наряд на кухню.

У формі старлея біля бусика стояв Коля Шашенок, опер із військової контррозвідки. “Ого, навіть прикриття дали”, — подумки усміхнувся Сироїжко. Поручкались, і він простягнув пачку “Кемела”:

— Як у вас там, спокійно?